

KANADSKA IN ORJAŠKA ZLATA ROZGA

Solidago canadensis in *S. gigantea*

Tinka Bačič Robert Brus, Petra Sladek, Simona Strgulc Krajšek
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta

DOMOVINA Severna Amerika.

OPIS Obe vrsti zlate rozge sta zelnaty trajnici, visoki do 2 m. Listi so premenjalno razvrščeni, sedeči ali kratkoplecljati. Rumeni cvetovi so združeni v drobne koške, ki so nameščeni v razvejenih ovršnih socvetjih. Plod je 0,9–1,2 mm dolg orešek z do 2,5 mm dolgim šopom laskov. Vrsti se razlikujeta po nekaj dobro razpoznavnih znakih: steblo kanadske zlate rozge je v socvetju kratkodlakavo, pri orjaški zlati rozgi pa golo. Koški (socvetja) kanadske zlate rozge so manjši (dolgi 2–3 mm) in jezičasti cvetovi v njih so komaj daljši od cevastih. Orjaška zlata rozga ima večje koške (dolge so 3–4 mm), jezičasti cvetovi so razločno daljši od ovojka in cevastih cvetov.

ČAS CVETENJA Julij–oktober (orjaška zlata rozga zacveti nekoliko prej kot kanadska).

ZRELOST SEMEN Od septembra naprej.

RASTIŠČA Okrasna rastlina, ki se širi na gozdne jase, gozdne robove, redko košene travnike, ob vodah in ruderalnih mestih.

RAZMNOŽEVANJE IN RAZŠIRJANJE Drobne enosemenske plodove, ki imajo na enem koncu šopek laskov, na dolge razdalje raznaša veter. Rastlina pa se razširja tudi z razraščanjem korenin in njihovim razkosanjem. Koščke lahko nehote raznesemo s prstjo.

ODSTRANJEVANJE Posamične rastline lahko ročno izkoplremo in pri tem pazimo, da odstranimo vse podzemne dele. Širjenje manjših sestojev lahko omejimo s košnjo ali odstranjevanjem rastlin še pred cvetenjem. S tem preprečimo vnašanje novih semen v talno zalogo semen in s tem kalitev novih rastlin. S pogosto košnjo sčasoma izčrpamo zaloge hranil v koreninah in rastline počasi propadejo. Različni viri navajajo, da košnja dvakrat letno (maja in avgusta), več let zapored, lahko zelo zmanjša sestoj zlate rozge.

KAM Z ODSTRANJENIMI RASTLINAMI

Oddaja v zbirni center na Povšetovi 2 v Ljubljani:

V zaboju KANADSKA IN ORJAŠKA ZLATA ROZGA odložimo:

- pokošena stebela mladih rastlin skozi vse leto, nabrana od marca do junija,
- ločeno zbrane liste zlatih rozg.

V zaboju za ZELENI ODREZ odložimo:

- Ipokošena stebela mladih rastlin skozi vse leto, nabrana od marca do junija,
- ločeno zbrane liste zlatih rozg.

V zaboju INVAZIVNE RASTLINE – OSTALO odložimo:

- podzemne dele,
- socvetja in plodove.

Necvetoče nadzemne poganjke lahko kompostiramo v domačem kompostniku.

**PREPOZNAJ,
PREDELAJ
ALI PREDAJ.**

Mlada socvetja kanadske zlate rozge.
Foto: S. Strgulc Krajšek

Cvetoče rastline orjaške zlate rozge.
Foto: S. Strgulc Krajšek

Gost sestoj kanadske zlate rozge na ruderalnem rastišču.
Foto: S. Strgulc Krajšek

MOŽNOSTI UPORABE ODSTRANJENIH RASTLIN

Socvetja zlatih rozg so primerna za pridobivanje barvil, stebila pa za pridobivanje vlaken za izdelavo papirja. Stebla naj bi bila uporabna v pletarstvu za pletenje košar. Obe vrsti lahko v zdravilstvu uporabljamo enako, kot redkejšo navadno zlato rozgo, ki je v Evropi domorodna vrsta.

Orjaška zlata rozga pozimi.
Foto: S. Strgulc Krajšek

Bombaž, lan in volna pobarvani z barvilom iz socvetij zlate rozge. Foto: M. Gorjanc

Pisemske kuverte iz papirja iz zlate rozge.
Foto: G. Mežnarić Osole

APPLAUSE – OD ŠKODLJIVIH DO UPORABNIH TUJERODNIH RASTLIN Z AKTIVNIM VKLJUČEVANJEM PREBIVALCEV

Način citiranja: Bačič T., Brus R., Sladek P., Strgulc Krajšek S. (2018): Informativni listi za invazivne tujerodne vrste rastlin v projektu Applause. Kanadska in orjaška zlata rozga (*Solidago canadensis* in *S. gigantea*). Spletna stran: <https://www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/>

Mestna občina
Ljubljana

Univerza v Ljubljani

